

РОБОТУ КОМАНДИ АКАДЕМІЧНИХ МЕНЕДЖЕРІВ ЗНУ ОЦІНИЛИ НА МАКСИМАЛЬНІ 100 БАЛІВ

На початку осені учасники «Програми професійного розвитку академічних менеджерів» від ЗНУ онлайн презентували фінальний груповий проєкт. За завданням організаторів треба було розробити та представити як результати навчання проєкт інституційних змін. Про подробиці захисту та враження від участі команди ЗНУ, відкриття, які вони зробили, виклики, що виникли перед ними, розповіли самі представники вишу.

Офіс зі стратегування – крок до сильного академічного майбутнього

Нагадаємо, що ЗНУ у «Програмі професійного розвитку академічних менеджерів» представляли декани: юридичного факультету – **Тетяна Коломощь**, вона ж – лідерка команди, філологічного – **Ірина Бондаренко**; економічного – **Валентина Гельман**; завідувачка кафедри дизайну Ганна Чемерис, доцентка кафедри політології **Наталія Лепська**, керівник Центру післядипломної освіти та професійних кваліфікацій **Сергій Ільїн** і начальниця відділу міжнародних зв'язків **Поліна Денисенко**.

Британська рада спільно з МОН України та Світовим банком організувала вказану Програму «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів». Її учасники від ЗНУ відзначили, що «це конкретні рішення для трансформації університетів: від переосмислення ролі закладу в суспільстві, нових HR-політик, змін у фінансовому плануванні до оновлених стратегій розвитку». Команда ЗНУ представила й успішно захистила власний проєкт «Офіс зі стратегування – крок до сильного академічного майбутнього». Його відправною точкою, відзначили представники ЗНУ, «є створення Офісу зі стратегування як постійного дорадчо-координаційного органу та мозкового аналітичного центру, що забезпечує відкриту модель стратегування, прозорий збір та аналіз даних і ухвалення стратегічних рішень за участі Наглядової ради і стейкхолдерів. Офіс має стати основним драйвером формування культури стратегічного розвитку ЗНУ з урахуванням глобального академічного контексту, а також інтересів і запитів ключових стейкхолдерів». Офіс, на думку команди вишу, «це той реалістичний крок, який дозволить досягти стратегічних цілей: трансформувати модель університетського управління; розвинути міждисциплінарні освітні програми та наукові дослідження; впровадити ефективну міжсекторальну взаємодію з бізнесом, владою та громадою. Саме офіс стане центром, який забезпечить координацію всіх підрозділів університету, партнерів і стейкхолдерів, акумулювання даних і прийняття рішень на їх основі, контроль за виконанням показників, гнучке коригування цілей та загалом розширення нашої ролі в регіональному розвитку». Експерти, зокрема модератор захисту проєктів, перший проректор Українського католицького університету **Ярослав Пригула**, відзначили високопрофесійну підготовку команди ЗНУ, злагоджену роботу, а також ретельний і фаховий підхід до розробки критеріїв ефективності роботи офісу зі стратегування.

Місія – це інвестиція в лідерів, які мають впровадити зміни

Ірина Бондаренко відзначила: «Найбільшим здобутком програми вважаю можливість живого діалогу та здорової конкуренції між представниками різних регіональних вишів і топ-менеджерами провідних закладів вищої освіти України. Виявилось, що в умовах війни перед університетами постали ідентичні виклики, які

вимагали часом неординарних адміністративних підходів до їх вирішення. Власне, учасникам програми пропонувалися такі практичні завдання, які виявляли креативність, здатність працювати в умовах жорсткого тайм-менеджменту та командної роботи. «Інтеррегіональні» команди освітян пропонували цікаві рішення виходу університету з кризових ситуацій, оптимізації кадрового ресурсу, пошуку альтернативних джерел фінансування науки та цифровізації. Звичайно, всі учасники спиралися на унікальний досвід й управлінські традиції конкретного закладу вищої освіти. Водночас завдяки цій програмі команда ЗНУ відчула корпоративну єдність і справді відстоювала першість нашого вишу у змагальній боротьбі. Тому майже спортивний азарт, згуртованість, самодисципліна й націленість на створення ексклюзивних пропозицій стали фішкою саме нашої команди».

Наталія Лепська додала, що «масштаб програми дуже амбітний, оскільки фактично її місія – це інвестиція в лідерів, які мають запровадити зміни в університетській галузі. До слова, в програмі брали участь 60 команд із різних закладів вищої освіти нашої країни, загальна кількість персонального складу учасників (разом із резервним) – 572 особи. Тут працювали 65 експертів і тренерів. Також на кожному з 4-х модулів були обов'язково запрошені практики відповідно до ключової теми навчального модулю. На мій погляд, безперечна цінність

полягала в можливості комплексно опанувати сучасні інструменти стратегування, університетського управління, розвитку персоналу та забезпечення фінансової стійкості вишу. Кожна тренінгова сесія – це реальний драйв від відкритих дискусій, рефлексії набутих знань, обміну досвідом, формування нових сенсів і продуктивного відпрацювання командних рішень. Фактично ми всі стали учасниками заснування нової університетської культури управління, яка ґрунтується на принципах довіри, взаємоповаги та відповідальності».

Ганна Чемерис, розповідаючи про очікування та враження, зауважила, що «йшла на програму з великою цікавістю і, чесно кажучи, певним скепсисом – думала, що це буде радше набір лекцій про «як має бути». Але дуже швидко зрозуміла: це не про теорію, а про реальну зміну мислення. Ми не просто слухали, нас змушували діяти, аналізувати, дискутувати, шукати рішення. Було дуже багато різноманітних активностей як всередині команди, так і у форматі перемішаних спільнот із різних вишів. А ще – залучення формату «критичного друга». Це було дуже цінно як для внутрішньої комунікації у команді, так і для налагодження нетворкінгу з представниками інших університетів. Для мене ключовим відкриттям стала сила командної роботи. Ми всі були представниками різних підрозділів, із різним досвідом, але саме в цьому різноманітті народжувалися найцікавіші ідеї».

Сергій Ільїн додав, що груповий проєкт є результатом роботи п'яти місяців: захист мав на меті покращення і введення інституційних змін у виші. «Усі члени команди гармонійно доповнювали один одного. Проєкт був для нас фінальною крапкою навчання. І як показали відгуки менторів, результат став одним із найкращих у нашій підгрупі. Сподіваємося, що в подальшому реалізація його стане частиною інституційних змін ЗНУ».

Поліна Денисенко свої очікування та враження від Програми в контексті найціннішого резюмувала одним словом «співпраця». І це співпраця всередині гурту, з іншими командами, з тренерами програми. Власне, через таку співпрацю і вдалося отримати такий цінний досвід. Поліна Денисенко зауважила: «Під час підготовки ми мали змогу на практиці застосува-

ти ті знання, які отримували протягом чотирьох модулів програми. Було цікаво спостерігати, як вся ця інформація втілюється в життя в практичній площині. Захищати груповий проєкт було хвилююче, проте дух спільноти надавав сил і впевненості. Дуже рада, що мала змогу працювати разом із такою потужною командою».

Учасники від ЗНУ поетапно написали перший рік роботи Офісу

Наталія Лепська зізналася, що програма навчання, відверто кажучи, була доволі інтен-

ДЛЯ ДОВІДКИ

Окрім Запорізького національного університету, у Програмі професійного розвитку академічних менеджерів – Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Криворізький державний педагогічний університет, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Програма професійного розвитку академічних менеджерів – це унікальна ініціатива Міністерства освіти і науки України, яка реалізується Британською Радою в межах спільного проєкту МОН та World Bank Ukraine «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів».

сивною. Треба було опрацювати багато методичних матеріалів як перед кожним наступним модулем, так і впродовж занять. Багато практичних завдань виконували на тренінгових сесіях. Крім того, щоразу на наступний модуль учасники мали підготувати командне домашнє завдання, яке оцінювали експерти. «І ми мали публічно захистити. Тож, ці 4 модулі були справжнім квестом. Але найбільш складним було підсумкове завдання – розробка інституційного проєкту змін університету. Це мало бути конкретне інноваційне рішення, яке, на нашу думку, має вивести університет на новий рівень стратегічного розвитку. На виконання цього проєкту в нас було два місяці. Здавалось б, що часу багато, але це лише ілюзія. Бо спочатку ж потрібно знайти саме ту «фішку», яка змусить рухатися весь механізм трансформаційних змін в університеті. При цьому проєкт мав бути амбітним, реалістичним, перспективним і не ресурсомістким. Тож, як кажуть, завдання із зірочкою. Але наша команда чудово з ним впоралася. Маючи багаж знань, отриманих під час занять, і неймовірний досвід командної згуртованості, ми провели кілька брейнштурмів і генерували ту концепцію, що і стала підґрунтям інституційного проєкту», – резюмує Наталія Лепська. За її словами, Офіс зі стратегування має на меті формувати сталу внутрішню інституційну структуру для стратегічного планування, моніторингу та коригування політики розвитку ЗНУ. Він покликаний координувати розробку, імплементацію й оновлення стратегії вишу. Серед основоположних завдань діяльності Офісу – розробка стратегічних і програмних документів; моніторинг виконання стратегії

та планів розвитку; підготовка аналітичних матеріалів; ініціювання інноваційних проєктів; залучення стейкхолдерів; формування культури стратегічного мислення в університеті. Разом із командою учасники від ЗНУ поетапно прописали перший рік роботи Офісу зі стратегування, за підсумками якого можна отримати прозору системну модель управління, цифрову аналітику, зміцнення комунікацій, досягти розвитку персоналу та нову стратегію.

Початок. Продовження на другій шпальті

РОБОТУ КОМАНДИ АКАДЕМІЧНИХ МЕНЕДЖЕРІВ ЗНУ ОЦІНИЛИ НА МАКСИМАЛЬНІ 100 БАЛІВ

Продовження. Початок на першій шпальті

Отже, саме ці ідеї були закладені в основу інституційного проєкту змін «Офіс зі стратегування – крок до сильного академічного майбутнього» від ЗНУ. Його й захищали онлайн 19 вересня на загальній підсумковій конференції Програми професійного розвитку академічних менеджерів. У заході тоді взяли участь колеги з України та експерти із Великої Британії. **Елісон Джонс** (Глобальний Амбасадор Advance HE) та **Леслі Хейл** (ректорка Health Sciences University) поділилися досвідом трансформацій і викликів у британській вищій освіті. Також перед учасниками виступив заступник міністра освіти України **Микола Трофименко**. Він зокрема, наголосив, що «Україна комплексно трансформує систему вищої освіти, і ця Програма – про відповідальність управлінських команд за результат». Лідер команди експертів Програми **Світлана Калашнікова** відзначила саме ті результати, на які очікують організатори: рішення, що дозволяють підвищити ефективність діяльності університетів; зміни, що покращать якість комунікації та взаємодії; стратегії розвитку, що додадуть ресурсу, потенціалу та натхнення; посилення інституційної спроможності університетів; підвищення довіри та розвиток культури взаємодії та спільного служіння.

Завдання із «зірочкою» стати драйвером змін

Після тривалої офіційної частини відбувався захист інституційних проєктів. Оскільки команд було дуже багато, то їх поділили на 17 груп. У групі ЗНУ презентували своє підсумкове завдання Східноукраїнський університет ім. Володимира Дала, Мукачівський державний університет і ДВНЗ «Ужгородський національний університет». За умовами на захист відводилося лише 10 хвилин, і це було своєрідним викликом. Тож представникам від ЗНУ довелося «втиснутися» в такий обмежений регламент, щоб це не вплинуло на зміст презентації концепції. До того ж вишу пощастило захищатися першими в своїй групі.

Зокрема, **Наталія Лепська** пригадує: «Особливих хвилювань у нас не було, адже ми ретельно підготувалися. Кожний з нашої дружньої команди брав участь у захисті проєкту. І це був дійсно цілком командний захист. Ми успішно представили проєкт і гідно презентували ЗНУ. Я пишаюся нашою чудовою дружньою командою. За п'ять

місяців проходження навчання ми ближче познайомилися один з одним, згуртувалися, розвинули унікальний досвід взаємодовіри, підтримки, неформального спілкування та успішної колегіальної роботи. Окрема вдячність лідеру нашої групи **Тетяні Коломоєць** за справжнє лідерство в організації нашої крутої команди. Ми розуміємо, що сьогодні університет стоїть перед важливими викликами, але разом із тим – і перед унікальними можливостями. І наше завдання не лише зберегти досягнуте, а й стати реальним драйвером змін, провідним освітнім і науковим центром України. Тож маємо надію, що участь у Програмі і нашої команди, і наступних команд зміцнить ресурспроможність нашого університету в реалізації цієї амбітної стратегії».

Ірина Бондаренко також акцентувала на тому, що «Тетяна Коломоєць, наша лідерка, вправно адмініструвала увесь процес. Мабуть, найважчим і найцікавішим було виконання першого завдання програми – зробити портфоліо університету, чітко визначити його унікальність, цінності, амбітні цілі розвитку та «точки прориву». Відчувалося, що команди здійснили своєрідну ревізію своїх вражень і сприйняття Запорізького національного. Ми ретельно добирали візуальний супровід, поєднували з приводу кожного слайду презентації, намагалися через стислу інфографіку передати масштабність та історію ЗНУ. Програма дозволила мені глибше зрозуміти європейські й вітчизняні тренди розвитку вищої освіти, усвідомити соціальну місію університету, об'єктивно оцінити вплив ЗНУ на розвиток регіону, навчитися створювати університетський/академічний профіль, ефективно комунікувати з колегами задля вирішення конкретних завдань і, головне, стратегувати процес розбудови вишу».

Керівник Центру післядипломної освіти та професійних кваліфікацій ЗНУ **Сергій Ільїн** зізнався, що для нього найціннішим було питання менеджменту управління вишами, залучення ресурсів і коштів для реалізації проєктів змін, чіткого визначення, формулювання проблемних точок, точок прориву та формування стратегії. «Тобто я відстежив увесь цей ланцюжок, через який відбувається реалізація проєкту. Розпочинаючи з розуміння, що є в нас нашою місією, як побудувати карту стратегічного розвитку,

заповнити її спочатку людьми, потім фінансами та ресурсами. Окрім того, ще дуже важливо було те, що ми плідно спілкувалися з представниками інших закладів освіти. І не тільки класичних, але й вузьких напрямків – технічних, аграрних і педагогічних. Тобто ми бачили всі проблеми, які є в них, ділилися своїми, а ще – надбаннями, чули, як колеги долають свої. І ми, наче подивились на нас самих з іншого боку, вивчили різні механізми, які можна застосовувати в ЗНУ. І як результат – для мене найціннішим було розуміння створення командної реалізації, проєкту та покращенню менеджменту», – відзначив **Сергій Ільїн**.

Це не просто організаційна інновація, а рішення з редизайну управління

Ганна Чемерис про захист інституційного проєкту додала, що «під час участі в Програмі команда чітко відчула, що університету потрібен не просто стратегічний документ, а жива система, яка постійно аналізує напрям руху й допомагає коригувати курс. Тож учасники від ЗНУ впевнено рухалися від слів до справ. Захист був не черговою формальністю, а реальним кроком до формування сучасної культури стратегічного управління в університеті. Центральна ідея ініціативи – Офіс зі стратегування – має об'єднати аналітику, планування та комунікацію між усіма стейкхолдерами. Щоб бути не просто університетом «як усі», а університетом, який задає нові стандарти, адже ми розуміємо, що колектив хоче бути сміливим у рішеннях, партнерствах, підходах. Саме тому створення Офісу ми розглянули як інвестицію в сильне майбутнє університету. Для мене ідея започаткування такого задуму – це не просто організаційна інновація, а продумане рішення з редизайну управління. Університет – це теж структура, і вона потребує не лише функціональності, а й концепції, стилю та логіки взаємодії. У якості провідної ідеї – не латати окремі елементи, а вибудувати цілісну систему розвитку. Особливо близькою для мене є ідея відкритості та співтворчості. У дизайні неможливо створювати продукт лише «для себе» – ти завжди працюєш із користувачем. Те саме й тут: замість закритого управлінського кола ми прагнемо сформувати простір, де кожен підрозділ може стати спів-

творцем стратегії. Ми запропонували не просто адміністративну реформу – ми спроектували новий дизайн університетської спільноти. І я щаслива бути частиною цієї роботи».

Сергій Ільїн зізнався, що коли його відібрали як учасника, він чекав насамперед на отримання нових знань, можливості саме з управління закладами освіти на різних рівнях. «Чи справдилися мої очікування? Так, повною мірою. Крім того, протягом навчання в нас відбулося ще більше злагодження команди. Тож у виші вже є спільнота першого набору академічних лідерів. Вона здатна вирішувати проблеми зі стратегування та реалізації проєктів будь-якої складності. Тому цей проєкт не лише про навчання, а й про побудову команди, про роботу в команді, про те, щоб побачити інших людей з інших галузей, завдяки чому можна впроваджувати нові проєкти і в нашому університеті».

Кому порадити цю програму та чому?

Що ж до питання, кому порадити цю програму та чому, то начальниця відділу міжнародних зв'язків **Поліна Денисенко** впевнено радить брати участь усім охочим, бо Програма допомагає зрозуміти роботу університету на всіх його рівнях і побачити зв'язок між кожною частиною його роботи. Чотири модулі охоплюють широкий спектр питань, де кожен зможе знайти цінну інформацію саме для нього.

Сергій Ільїн радив брати участь у відповідній Програмі, по-перше, адміністративним працівникам, які відповідають за розвиток роботи університету. Адже розуміння, що таке стратегія, як її реалізовувати, які ресурси використовувати під час реалізації стратегії, саме ці питання в ТОП-лісті проєкту. «Окремо можемо сказати, що було б дуже добре залучити молодих фахівців, молодих потенційних адміністраторів, які є ініціативною групою. На них теж спрямована реалізація проєкту. Ще можна додати, що варто мати певний досвід у реалізації подібних ініціатив або в адміністративній роботі. Для того щоб зрозуміти, як облаштовано систему управління університету, які є проблемні моменти, яким чином їх покращити», – поділюся власними роздумами **Сергій Ільїн**.

ВЧЕНІ ЗНУ ДОСЛІДИЛИ ВІЗІЇ МИРУ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ У ГРЕЦІЇ ТА НІДЕРЛАНДАХ: ПРОЄКТ «МИР І МОБІЛЬНОСТІ» ТРИВАЄ

На факультеті історії та міжнародних відносин ЗНУ насичений третій етап проєкту «Мир та мобільності» в межах програми ЄС із досліджень та інновацій «Горизонт Європа» присвятили низці важливих ініціатив, локаціями яких стали численні структури в Греції та Нідерландах. А ще – його особливістю були польові дослідження, зокрема запис інтерв'ю з українцями, змушеними покинути свої домівки та виїхати за кордон через повномасштабне російське вторгнення. У соцмережах проєкту «PEACE AND MOBILITIES» викладачі історичного факультету Галина Турченко, Ірина Кривко та Катерина Петрова регулярно звітували про кожну з важливих подій проєкту.

Почалася робота з відвідин Культурного фонду в Амстердамі

На старті – 24 вересня – команда дослідників ЗНУ зустрілася з представниками Культурного фонду Stichting Hereengracht 401 в Амстердамі. Тут Галину Турченко, Ірину Кривко та Катерину Петрову зустрічали співдиректор фонду Франс Дамман та координаторка проєктів Міколь Манунта. Вони розповіли, що культурний фонд розташований у будинку художниці Жизель д'Айлі ван Ватерсхут ван дер Грахт (1912–2013) в Амстердамі. Під час Другої світової війни квартира Жизель була прихистком для єврейських студентів. Сьогодні засновники фонду прагнуть перетворити будівлю на музей, зберігши як зовнішню, так і внутрішню автентичність. Після реставраційних робіт передбачається, що музей стане простором для наукової та творчої роботи і камерних виставок. Згодом під час зустрічі обговорили напрями подальшої співпраці, зокрема можливість поєднати зусилля в організації виставок, де б українська тематика була представлена у просторі H401. Дослідниці ЗНУ відзначили: «Щиро вдячні Міколь за проведену екскурсію

квартирою Жизель і за ознайомлення з біографією та творчістю мисткині. До речі, наших студентів можна зустріти по всьому світу. Дякуємо випускниці факультету історії та міжнародних відносин Анастасії Скоропад за асистентську допомогу в Амстердамі в межах проєкту».

Консульство України в Салоніках (Греція) радо зустріло команду ЗНУ

Уже 29 вересня відбулася зустріч команди ЗНУ з Консулом України в Салоніках (Греція) Євгеном Шквиною. Консульство України в Салоніках має невеликий штат, але проводить активну інформаційну та просвітницьку роботу, знайомлячи греків із життям і проблемами українців. Як повідомила Ірина Кривко, під час зустрічі поговорили про мету та завдання проєкту. Євген Шквира розповів про українські громади й організації українських греків у Салоніках і Переї, які є другими після Афин осередками української діаспори та вимушених українських біженців у Греції. Також визначили партнери й напрями співпраці з Консульством України в Салоніках щодо реалізації проєкту. Вони обговорили питання організації польових опитувань і проведення публічних заходів членами команди з українськими переселенцями. «За посередництва Євгена Шквири плануємо зустріч із представниками Департаменту міжнародних відносин Університету Аристотеля», – відзначила тоді Ірина Кривко.

Лекція вчених ЗНУ захопила українську спільноту в Греції

Волонтерський центр «НЛІОС» для українських мам та їхніх дітей у місті Переа став ще одним майданчиком для зустрічі української спільноти з викладачами факультету історії та міжнародних відносин. Кожен учасник міг долучитися до наукового дослідження, давши інтерв'ю, щоб «поглибити розуміння миру на основі особистих історій». Окрім цього, науковиці ЗНУ прочитали для присутніх лекцію, присвячену історії України. Учасники зустрічі наголосили, що ця частина заходу викликала неабиякий інтерес. «Особливо захопила лекція про історію України: ми обговорювали не лише сучасність, а й минуле, наукові та антропологічні дослідження, що підтверджують унікальність української нації», – поділилися враженнями організатори з Волонтерського центру НЛІОС. Зазначається, що такі заходи є надзвичайно важливими для консолідації громади та збереження ідентичності. «Цікаво було дуже – адже кожен із нас вивчав історію України в різний час і за різних обставин. Тепер ми самі творимо свою історію. Такі зустрічі допомагають структурувати знання та передавати їх дітям», – додали в НЛІОС.

Перспектива – меморандум про співпрацю між ЗНУ та найбільшим вишем Греції – Університетом Аристотеля

Грецькі колеги також зацікавилися участю ЗНУ у проєкті «Мир та мобільності». Представниці нашої команди, завдяки посередництву Консула України у Салоніках Євгена Шквири, зустрілися з головою відділу міжнародних відносин Дімітрой Ментекіду та професором університету Аристотеля Атанасіосом Семоглу. Вони розповіли, що їхній виш – найбільший університет Греції. Тут навчається понад 95 тисяч студентів на 11 факультетах, серед інших і студенти з України. Упродовж надзвичайно плідної розмови, зокрема говорили про укладання меморандуму про співпрацю між Запорізьким національним університетом та Університетом Аристотеля в Салоніках (Aristotle University of Thessaloniki), гостюві лекції Атанасіоса Семоглу з археології Греції та візантології для студентів факультету історії та міжнародних відносин ЗНУ й участь грецьких учених у наукових конференціях з усної історії.

Ще одна локація – Суботня школа Україно-Грецької Ініціативи

4 жовтня команда ЗНУ завітала до української Суботньої Школи, заснованої асоціацією Громада «Україно-Грецька Ініціатива» («УГІ»). Єднання українців у Греції було притаманне ще з давніх часів. Проте міграційна хвиля наших співвітчизників, унаслідок повномасштабного російського вторгнення в Україну та бажання підтримати нових українських мешканців Греції та саму Батьківщину, сприяла виникненню офіційної організації. Посутньо УГІ підтримує українців у Греції, сприяє популяризації української культури. УГІ ж заснувала українську суботню школу «UGI-School». Вона відкрита для всіх охочих вивчати українську мову та культуру, а також пропонує уроки грецької як для дітей, так і дорослих. Проте це не лише школа, це – велика українська родина, де можна відчувати підтримку, розуміння та спілкуватися рідною мовою. Представниці факультету історії та міжнародних відносин ЗНУ відзначили: «Щиро дякуємо батькам, учителям, а також співзасновниці й очільниці УГІ Наталії Катмазовській за теплий прийом і можливість провести інтерв'ю в межах проєкту».

Опитування респондентів організувало й «Об'єднання Українок у Греції»

Команда ЗНУ 6 жовтня завітала до Жіночого центру «Ірида» у грецьких Салоніках, а 12 жовтня – до Собору Святої Трійці в Афінах. У центрі «Ірида» відбулася зустріч із українками, які виїхали до Греції з початком повномасштабної російсько-української війни. Саме в них учені ЗНУ взяли інтерв'ю. Однією з респонденток стала керівниця й лідерка українських скаутів у Салоніках Світлана

Павлова. «Загалом дівчата щиро ділилися своїм досвідом виїзду з України та життя в Греції. Кожне інтерв'ю – це не просто нове життя, це новий досвід боротьби з обставинами, боротьби за себе та свою родину. Дякуємо засновниці та генеральній директорці Центру «Ірида» Хлої Кусула за можливість скористатися приміщенням Центру для проведення опитувань і координаторці з питань засобів до існування Клер Далман за розповідь про діяльність Центру та супровід», – зауважили наші дослідниці. Жіночий центр «Ірида» (Irida Women's Center) активно функціонує в Салоніках з 2016 року. Це некомерційна організація, яка надає економічно та соціально вразливим жінкам можливість стати активними членками суспільства, реалізувати свої цілі й прагнення. У Центрі жінкам надають психологічні та юридичні консультації в ситуаціях, пов'язаних із гендерно обумовленим насильством, допомагають речами першої потреби, а також проводять безкоштовні курси з вивчення грецької й англійської мов. 12 жовтня команда проєкту на запрошення президентки Неурядової організації «Об'єднання Українок у Греції» Ганни Олійнич побувала на літургії в Соборі Святої Трійці в Афінах (Holy Trinity Cathedral). «Тут нас зустрів очільник

ДЛЯ ДОВІДКИ

■ Факультет історії та міжнародних відносин Запорізького національного університету виграв грант у межах програми досліджень та інновацій ЄС «Горизонт Європа». Назва проєкту: «Peace and mobilities» («Мир та мобільності»). Тип проєкту: HORIZON TMA MSCA. Склад консорціуму проєкту – Білефельдський університет (Німеччина); Запорізький національний університет (Україна); Університет Мілану (Італія); Комільяський університет (Іспанія). Грантова угода 101182968 від 2 жовтня 2024 року. Координатор проєкту від ЗНУ – завідувач кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Станіслав Черкасов. Шифр проєкту: HORIZON-TMA-MSCA-101182968. Термін реалізації: з 1 січня 2025 до 31 грудня 2028 року. Запорізький національний університет у складі потужного консорціуму з Університету Білефельд (Німеччина), Комільяського папського університету (Іспанія) та Міланського університету отримав понад 1,8 мільйонів євро для реалізації наукового проєкту Peace and Mobilities – комплексного дослідження візії миру, генерованих вимушеними мігрантами. За цей рік відбулося чимало важливих проєктів. Зокрема, команди міждисциплінарного дослідницького проєкту від ЗНУ працювали над покращенням політик мобільності та міграції. А ось мадридський етап участі представників ЗНУ у проєкті MSCA Peace and Mobilities відзначився роботою за час семінару «Інтеграція та реінтеграція вимушених мігрантів: перегаги та виклики для зацікавлених сторін». Згодом у ЗНУ підбили його підсумки: участь ЗНУ в цьому проєкті стала частиною стратегії інтернаціоналізації та залучення українських дослідників до міждисциплінарних ініціатив.

парафії Святого Миколая УГКЦ в Афінах, отець Ігор Посоленик. Саме він допоміг в організації проведення опитувань співвітчизників команди «Мир та мобільність». Своїми життєвими історіями міграції з нами поділилися жінки та чоловіки, які перебуваючи далеко від України, не розірвали кривих зв'язків із Батьківщиною, які з гордістю говорять, що вони українці. Для нас це був доволі емоційно напружений та плідний день. Разом зі своїми респондентами ми переживали їхні життєві долі. Крім оповідань про досвід міграції до Греції, для нас, як для істориків, цікавими стали й родинні історії пам'яті про опір радянській системі. Ми щиро вдячні отцю Ігорю Посоленику, прихожанам парафії Святого Миколая, Ганні Олійнич та пані Тетяні, власниці кондитерської Candy Cat, за дружнє спілкування та гостинність», – розповіли учасниці проєкту від ЗНУ.

Фінішні відвідини – Культурно-освітній центр «Берегиня» в Афінах

«Прощаємося, на жаль, з гостинною Грецією. Наш останній захід – зустріч з українськими мігрантками на занятті філії Народного вокально-хореографічного ансамблю «Викрутасики». Цей ансамбль створено 2002 року у Львові. А в Афінах при Культурно-освітньому центрі «Берегиня» працює його філія. Кілька разів на тиждень відбуваються репетиції ансамблю, на які українські мами приводять своїх дітей. По суботах при Центрі діє Українська суботня школа. Центр «Берегиня», «Викрутасики» та суботня школа стали місцем спілкування для українських дітей та своєрідним жіночим клубом для їхніх мам. Поки діти готуються до нового виступу, жінки кавують у сусідній кав'ярні, обмінюються новинами з України, підтримують одна одну. Голова Культурно-освітнього центру «Берегиня» Оксана Козій створила надзвичайно затишну та душевну атмосферу у закладі. Ми вдячні нашим українцям у Греції за співпричетність і вболівання за Україну. Ми вдячні сонячній та гостинній Греції за яскраві враження та емоції – щиро поділилися враженнями та вдячністю дослідниці з ЗНУ.

Фото факультету історії та міжнародних відносин

У ЖОВТНІ ЗНУ ЗУСТРІЧАВ ЗАХИСНИКІВ І ЗАХИСНИЦЬ

У Запорізькому національному університеті з нагоди Дня захисників і захисниць України відбулися зустрічі, під час яких їхні учасники могли ще раз подякувати Збройним Силам України за оборону незалежності нашої держави, стримування наступу ворога та наближення країни до Перемоги. Звісно, були згадки і про тих, хто поклав своє життя за Волю. Кожен захисник – назавжди в наших серцях, особливо – вихованці ЗНУ та представники його науково-педагогічної спільноти, яких уже немає з нами.

Проект Центру культури та комунікацій ЗНУ спільно із Запорізьким обласним центром молоді в межах цільової програми «Заходи з національної та громадської ідентичності» його учасники запам'ятають надовго. Це була зустріч студентів із представниками Збройних Сил України – митцями, які поєднують військову службу та творчість. Гості подарували студентам справжній мініконцерт: лунали скрипка, пісні під гітару та щирі слова, сповнені емоцій і сили. Атмосфера єдності, вдячності й натхнення панувала в залі від початку до кінця зустрічі.

До ЗНУ завітали резиденти Культурного десанту: репер **Артур Лаб'як**, від гурту «NAZVA» (гітара) **Павло Гоц**, скрипаль **Сергій Руднев** і резидентка Культурного Десанту, яка працює на Харківському напрямку, **Світлана Чередниченко**. До повномасштабного вторгнення вона брала участь у шоу «Голос країни». У Центрі культури та комунікацій розповіли, що студенти ЗНУ, зокрема й Економіко-правничого фахового коледжу, – загалом учасників було майже 50 – долучились до творчого патріотичного зібрання.

Близько півтори години резиденти культурного десанту ділилися своїм досвідом: як вони прийшли в цей проєкт, яким був їхній досвід під час військової служби. «Вони всі військовослужбовці Збройних сил України. Зараз їздять і по позиціях до наших хлопців різних напрямів. І вони їм дають неймовірне культурне розвантаження, підтримують дух. Оці зустрічі зі студентами потрібні для того, щоб вони краще розуміли ситуацію на фронті, для чого військовим потрібна й мистецька підтримка на передовій. Резиденти культурного десанту пояснювали, чому певні композиції були написані. Наприклад, Артур Лаб'як читав тексти, написані під час служби на передовій. Павло Гоц від-

значив, що дуже багато його рідних закінчували саме Запорізький національний університет, зокрема біологічний факультет, який цього дня став і локацією важливої творчої зустрічі в ЗНУ», – розповіла заступниця директорки Центру культури та комунікацій **Ірина Осипчук**.

Упродовж двох тижнів Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потєбні ЗНУ разом із релокованим до нашого вишу Таврійським державним агротехнологічним університетом ім. Д. Моторного проводили заходи, присвячені дням українського козацтва та захисників України. «Керівництво інституту, викладачі, співробітники та студенти спільно взяли участь у загальноміській хвилині мовчання на майданчику біля дев'ятого корпусу ЗНУ, – розповів заступник директора з виховної роботи **Роман Воляр**. – Ми вшанували пам'ять, мужність і героїзм захисників і захисниць незалежності та територіальній цілісності України». Для здобувачів освіти доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів **Ігор Саламаха** провів лекцію «Боротьба українського народу за незалежність». За словами викладача, під час зустрічі йшлося «про заснування і розвиток українського козацтва, внесок козаків у розбудову держави, в боротьбу за незалежність. Особливо звернули увагу на роль Запорозького козацтва в історії України – складні проблеми стосунків із гетьманами, з іноземними державами. Від козацтва перейшли до

відновлення українського війська в ХХ ст.». А ще порівняли події минулого із сучасністю.

Присвятили святам і одну з кураторських годин. Говорили про патріотизм і гідність, зміцнення патріотичного духу серед здобувачів, а також історію та сучасні здобутки наших захисників. У змішаному форматі відбулась зустріч здобувачів ІННІ з випускниками спеціальності 071 «Облік і оподаткування», а нині з військовими **Данилом Качурою**, **Андрієм Шершиковим** і **Віталієм Гуком**.

її організатором стала завідувачка кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту **Тетяна Меліхова**. Гості розповіли про свій військовий шлях, про те, як організувалась оборона

У межах проєкту «Історії успіху випускників ЗНУ» один із його матеріалів присвятили вихованцю економічного факультету (освітня програма «Маркетинг») **Назарові Бабічу**. Випускник бакалаврату 2018 і магістратури 2020 року розповів: «Нині я служу в Національній гвардії та несу бойову службу, підрозділ і частину вказати, на жаль, не можу, бо це таємниця. Ворог постійно спостерігає, тому рекомендую кожному про це пам'ятати. На фронті я від самого початку повномасштабного вторгнення. В яких тільки ситуаціях я не був. Та все ж труднощі вдалось подолати. Якщо згадати про моє мирне життя до війни та навчання в Запорізькому національному університеті з тих часів – то це передусім виховало в мені навички адаптуватися під різні ситуації та знаходити вихід із них. А також знаходити спільну мову з різними людьми і досягати результату. До слова, на війні це робити складніше, ніж просто заробити 100 балів на іспиті, але це навичка на 100% корисна. Тож сприймайте навчання за науку життя, а дружній колектив викладачів вам із цим допоможе, якщо ви самі цього забажаєте».

Доцентка **Наталія Терентьєва** додала: «Назар Бабіч завжди вирізнявся серед своїх одногрупників. Його допитливість, уміння ставити непрості запитання і шукати нестандартні відповіді робили його одним із лідерів у групі. Він не задовольнявся поверховим аналізом, а прагнув проникнути в суть явищ. Часто саме його коментарі ставали поштовхом для нових дискусій і допомагали іншим студентам подивитися на завдання під іншим кутом. Особливо запам'яталася здатність Назара поєднувати практичне бачення проблем із філософським осмисленням будь-якої теми. У ньому відчувалася зрілість мислен-

ня та щире бажання розібратися в суті маркетингу як науки й професії. Його активність, яскраві виступи і небайдужість створювали особливу атмосферу на парах та надихали одногрупників. Сьогодні Назар несе службу в лавах Збройних сил України. Це додає його образу ще більшої ваги: він не лише професіонал, але й людина з твердою громадянською позицією, приклад відваги та відданості своїй країні. Для нас, викладачів, він є не тільки талановитим студентом, а й особистістю, яка своїм прикладом демонструє силу духу та непохитність. У теорії маркетингу комунікація завжди була однією з основних функцій, адже саме вона забезпечує взаємодію між людьми. Сьогодні завдяки соціальним мережам, месенджерам та онлайн-платформам ми можемо відчувати цей зв'язок по-особливому. Такі інструменти дозволяють залишатися дотичними до життя наших випускників, підтримувати контакт, розповідати про їхні досягнення та відвагу. Тому історія Назара Бабіча стає не лише особистим спогадом, а й потужним мотиватором для нинішніх студентів. Вона надихає на нові звершення, показує справжню силу людського потенціалу та підтверджує, що комунікація здатна зберегти живий зв'язок між поколіннями навіть після закінчення університету».

Фото Дар'ї Білоус та ІННІ імені Юрія Потєбні та економічного факультету

Киева, Запоріжжя. А також про те, як вони навчали добровольців та отримали нагороди. Данило Качура розповів про свою роботу зі школярами Запоріжжя. Хлопці з подякою згадували роки навчання, як отримували сучасні знання, що неодмінно стануть їм в нагоді в житті та професійній діяльності. Данило Качура завітав ще й до Інституту, де зустрівся із заступником директора з профорієнтаційної роботи **Владиславом Румянцевим** і здобувачами освіти, серед яких були студенти спеціальностей «Теплоенергетика» **Тайсія Пантелеєва** та «Підприємництво та торгівля» **Микола Романіченко**. Як розповіла Тетяна Меліхова, директорка інституту **Наталія Метеленко** відзначила колишніх студентів-військових грамотами за небайдужість і систематичні зустрічі з молоддю ІННІ.

Стежте за новинами на офіційному сайті ЗНУ: <https://znu.edu.ua>
та в соцмережах пресслужби ЗНУ:
<https://www.facebook.com/pressluzhbaZNU>
<https://www.instagram.com/pressluzhbaznu/>
<https://t.me/pressluzhbaZNU>
Соціальні мережі Запорізького національного університету:
https://beacons.ai/official_znu